

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-254-1-16>

ФОРМАТО-ЛОГІЧНИЙ КОНТРОЛЬ ДАНИХ ЗАГАЛЬНОЇ ДЕКЛАРАЦІЇ ПРИБУТТЯ

Державна митна служба України здійснюється поступове запровадження формато-логічного контролю (автоматизованої перевірки) правильності заповнення даних загальної декларації прибуття (далі – ЗДП), як це передбачено ст. 337 МКУ [1]. Зважаючи на те, що ЗДП створена для аналізу нефіскальних ризиків, нині до неї використовується досить спрощений формато-логічний контроль (достатньо поставити в графі «Х» ЗДП може бути пропущена митним органом). Єдина причина виписки картки відмови пропуску транспортного засобу через митний кордон – це відсутність ЗДП.

З огляду на це пропонуємо ряд рекомендацій щодо здійснення формато-логічного контролю ЗДП. Метою вказаних пропозицій є необхідність забезпечення митних органів інформацією відповідної якості для здійснення аналізу та управління ризиками. Якість інформації визначається такими її характеристиками як своєчасність, актуальність, достовірність, повнота, релевантність, змістовність тощо.

Своєчасність передбачає надання декларантом митним органам ЗДП або документів, що її замінюють у встановлені строки та із дотриманням встановленого порядку.

Завдання митних органів для забезпечення своєчасності інформації, що подається у ЗДП наступні:

1. Посилення контролю за вчасністю подання ЗДП.
2. Запровадження санкцій за несвоєчасне подання ЗДП.
3. Можливість здійснення автоматичного контролю за датою подання ЗДП.

Повнота даних передбачає наявність у ЗДП усієї необхідної інформації для оцінки та аналізу, управління ризиками. Варіанти забезпечення повноти інформації, що подається у ЗДП зі сторони митних органів:

1. Розширення переліку інформації обов'язкової для заповнення в ЗДП.
2. Додавання полів для деталізації інформації, що подається у ЗДП.

3. Збільшення полів ЗДП, які можуть бути перевірені автоматично.

У свою чергу достовірність інформації означає, що усі дані у ЗДП відповідають дійсності, не містять помилок та свідомого приховування інформації.

Завдання митних органів для забезпечення достовірності інформації, що подається у ЗДП полягають у:

1. Розширенні переліку вітчизняних та міжнародних інституцій, з якими здійснюється обмін даними.

2. Деталізації даних для можливості їх автоматичного співставлення.

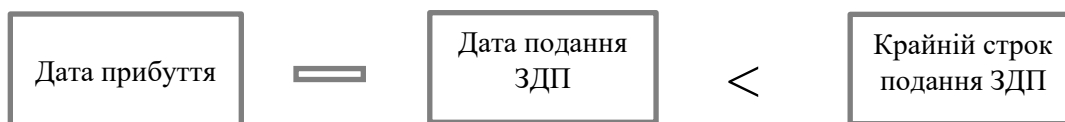
Репрезентативність – це наявність у декларанта/ перевізника усієї необхідної інформації для заповнення ЗДП. Варіантами забезпечення репрезентативності інформації, що подається у ЗДП є:

1. Встановлення адміністративної відповідальності за неподання, несвоєчасне подання або подання неповних чи недостовірних даних.

2. Запровадження обов'язковості відображення у ЗДП або в документах, що її заміняють даних про усіх суб'єктів ланцюга постачання товарів.

3. Врахування в історії підприємства позитивних чи негативних випадків недотримання законодавства щодо строків та порядку подання ЗДП.

Контроль своєчасності передбачає зіставлення дати подання та дати прибуття товару у першу митницю. ЗДП не приймається, якщо (рис. 1):

Рис. 1. Зіставлення дати подання та дати прибуття товару у першу митницю

Контроль повноти передбачає перевірку наявності заповнення обов'язкових полів. ЗДП не приймається, якщо [2]:

– не заповнені поля 1/6, 1/7, 2/3, 3/3, 3/31, 5/1, 5/19, 5/24, 6/4, 6/7, 7/4, 7/14, 7/15;

– не заповнені поля 3/3, 3/11, крім МЕВ.

Однак, на нашу думку, доцільно доповнити перелік полів, які мають бути заповнені обов'язково і контролюватися автоматично. Так, максимальною та точною повинна бути інформація про учасників ланцюга постачання. Адже, саме на виявлення ризику у всьому ланцюзі постачання і спрямоване застосування ЗДП. Тому важливо закріпити обов'язок зазначення не лише перевізника, а й інших суб'єктів:

покупця, продавця, вантажовідправника, вантажотримувача. З метою застосування формато-логічного контролю до цих блоків даних потрібно використовувати сукупність полів, що дозволяють максимально уніфікувати та деталізувати інформацію про суб'єкти.

Відповідно до наказу Міністерства фінансів України від 13.08.2020 № 502 «Про затвердження Переліку відомостей, що вносяться до загальної декларації прибуття» [3] перелік даних про кожного із суб'єктів повинен охоплювати:

- найменування юридичної особи або власне ім'я, прізвище фізичної особи / фізичної особи-підприємця;
- місцезнаходження юридичної особи або місце проживання фізичної особи / фізичної особи-підприємця; (країна, поштовий індекс, адреса);
- контактний телефон (за наявності).

Таким чином, вважаємо за доцільне врахувати необхідність внесення інформації про усіх учасників у ЗДП та необхідність перевірки такої інформації за допомогою формато-логічного контролю.

Найменування суб'єктів, що зареєстровані в Україні може передбачати автоматичну перевірку даних із наявних загальних реєстрів (наприклад ЄДРПОУ) або ж спеціальних (для осіб, що мають право здійснювати/займатися окремими видами господарської діяльності).

Найменування суб'єкта	<ul style="list-style-type: none"> • відповідність даним загальних реєстрів, наприклад ЄДРПОУ; • відповідність даним спеціальних реєстрів;
Адреса	<ul style="list-style-type: none"> • відповідність адреси проживання/реєстрації; • суб'єкти господарювання та особи, пов'язані із вказаною адресою;
Контактні дані суб'єкта/декларанта	<ul style="list-style-type: none"> • відповідність інформації із доступних реєстрів; • наявність додаткової інформації щодо пов'язаних осіб, історії підприємства.

Рис. 2. Основні аспекти формато-логічного контролю полів щодо учасників ланцюга постачання

Джерело: розроблено автором

Обов'язкові дані про адресу проживання та реєстрації дозволяють виявити, наприклад пов'язаних осіб або ж виявити недостовірності чи

неточності в інформації, а також наявність правопорушень у суб'єктів, що зареєстровані за тією ж адресою та можуть бути підставними фірмами, або пов'язаними особами.

Наявність контактних даних декларанта повинна бути обов'язковою. Якщо мова йде про осіб, які зареєстровані в окремих реєстрах митних органів, то повинен вказуватися номер, який відображається у реєстрі. У випадку відсутності суб'єкта у відповідних реєстрах, номер потрібен для забезпечення митних органів необхідною додатковою інформацією. Крім того, номер може слугувати у якості ключа для обробки додаткових масивів інформації щодо зовнішньоекономічних операцій.

Також потребує доопрацювання контроль заповнення декларантом інформації про відходи, адже наявність відходів, що можуть становити загрозу інтересам особи та суспільства, а отже, безпосередньо належать до безпекових ризиків, мінімізація яких є метою застосування ЗДП. Водночас переважне нехтування суб'єктами заповнення відповідних полів мінімізує можливості митних органів та збільшує ризики ввезення на територію України небезпечних товарів.

Література:

1. Митний кодекс України № 4495-VI від 13.03.2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>.

2. До уваги учасників зовнішньоекономічної діяльності. Держмитслужбою запроваджується формат-логічний контроль правильності заповнення даних ЗДП. Державна митна служба України. URL: <https://customs.gov.ua/news/zagalne-20/post/do-uvagi-uchasnikiv-zovnishnoekonomichnoyi-diialnosti-760>.

3. Про затвердження Переліку відомостей, що вносяться до загальної декларації прибуття: наказ Міністерства фінансів України від 13.08.2020 № 502. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1019-20#Text>.